

Høringsuttalelse ang. Barnehageloven

Fra: Fagrådet for barns tidlige utvikling :

v/Audrey van der Meer, NTNU

Anne Brith Tangenes, styrer Solund barnehage

Tonje Laurendz Bornø, styrer Nordberg menighets barnehage

Torunn Jakobsen Sæther, styrer Bogerudsletta barnehage og Rustad friluftsbarnhage

Heidi Aabrekk, spesialpedagog

Barnehageloven må ta de yngste på alvor

Oppsummering

FNs Barnekonvensjon Artikkel 29 sier:

" Barnets utdanning skal ta sikte på å utvikle barnets personlighet, talenter og psykiske og fysiske evner så langt det er mulig."

Med bakgrunn i nyere kunnskap og erfaring fra praksis foreslår Fagrådet en lovfestet rett for et støttende utviklingsmiljø for alle, også de yngste. Vi ønsker presiseringer i Rammeplanens del 3 som er forankret i hjerneforskningen på områdene språk- og sansestimulering, kosthold, fysisk aktivitet og trygghet, fordi i 2015 er mer enn gjeldende praksis mulig.

Vi ønsker å uttale oss i forhold til punkt nr 2:

Vi har forsknings – og erfaringsbaserte innspill til lovendring og konsekvenser av lovhjemmel for barnehagens arbeid med dokumentasjon og vurdering. Vi ønsker et tydelig tiltaksfokus på aldersgruppen 0 til 3 år.

Grunnlaget for barns livslange læring legges de tre første årene

Vårt største ønske for 2015 er at dere bruker nært forestående lov- og forskriftsendringer til å lovfeste våre yngste barns rett til et støttende utviklingsmiljø. Hjerneforskere og eksperter fra fagområder, som grenser til barns tidlige utvikling, har de siste 20 årene gjort viktige funn som får konsekvenser for småbarnspedagogikken. Til tross for at så mange som 80% av norske ettåringer går i barnehage har vi likevel ikke fått på plass felles retningslinjer for pedagogisk innhold tilrettelagt for de aller yngste.

Forskning viser at grunnlaget for barns livslange læring legges de tre første årene. Utviklingen skjer ikke i et vakuum, men er et resultat av et komplekst samspill mellom hjernen, motorikken, sanseoppfatninger, ernæring og miljøet (både fysisk og sosialt) rundt barnet. Familien, helsestasjonen og barnehagen bør derfor ha felles kunnskap og retningslinjer om språk- og sansestimulering, trygghet, ernæring og fysisk aktivitet tilrettelagt for 0-3 åringer.

Fagrådet for Barns tidlige utvikling ønsker å støtte barnehagelærernes vern om den tradisjonelle skandinaviske modellen, fundert på barndommens egenverdi med fokus på fri lek, omsorg og medvirkning. Vi anbefaler i tillegg ytterligere støtte for alle barn de tre første årene i tråd med ny kunnskap. For å klare dette er det avgjørende med en felles veileder og at det er tilstrekkelig med voksne som bruker mest mulig tid sammen med barna. I et samfunnsøkonomisk perspektiv vil dette være svært lønnsomt på sikt.

Forarbeider, lovtekster og forskrifter gjenspeiler fremdeles et tankesett om at vi må kartlegge barn i 3 – 5 årsalderen når symptomer viser seg. I et nevropsykologisk perspektiv understrekes det at tidlig innsats er 0 til 3 år, før symptomer viser seg. Det er derfor viktig å forstå dette når nye lover skal skrives. Denne holdningsendringen vil bidra til en faglig og helhetlig innovasjon forankret i hjerneforskningen. Spørsmålet blir derfor: Hvordan kan den skandinaviske barnehagemodellen utvikle seg i takt med det vi vet om hvordan små barns hjerner virker.

Fagrådet foreslår følgende:

1. En egen bestemmelse for rettigheten til tidlig læring og utviklingsstøtte bør inn rett etter formålsparagrafen i Barnehageloven.

En juridisk forankring av denne retten og en veileder forankret i nyere kunnskap vil sikre at det blir mange nok voksne som kan møte de yngste barnas behov for blant annet språkstimulering og ta i bruk ny kunnskap raskere. Dette vil føre til at gapet mellom kunnskap og praksis i aldersgruppen 0 til 3 år reduseres.

2. Vi ønsker en felles veileder om støtten barn har behov for de tre første leveårene i forhold til trygghet/tilknytning, språk- og sansestimulering, fysisk aktivitet og kosthold.

Fagrådet ønsker at flere gjør mer og venter mindre i arbeidet med aldersgruppen 0 til 3 år. Bedre tilrettelegging for flere sanseopplevelser, variert bevegelseserfaring og næringsrikt kosthold. Dette krever økt kvalifisert bemanning. Vi anbefaler dette for alle barn, fordi rom for handlekraft vil redusere gruppen som trenger ekstra oppfølging videre. Dette sparer personalet for merarbeid og man unngår lagring av nødvendige data.

3. Tilleggs pensum for barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere, samt etter – og videreutdanning i praktisk pedagogikk forankret i nyere hjerneforskning

Kunnskapen er tilgjengelig, men er ikke en tilstrekkelig del av dagens pensum ved utdanningsinstitusjonene. Vi ønsker å inkludere hjerneforskerne i pedagogiske utvalg og bidra med pensumlitteratur.

Vi inviterer med dette, dem det måtte angå, til å besøke noen småbarnsavdelinger der denne kunnskapen har vært i bruk de siste fem årene. Vi kan vise konsekvensene av den og hvorfor vi ønsker å dele våre erfaringer; Vi opplever at et slikt fokus løfter flere i barnegruppen enn tidligere. Skolene rapporterer om lærevillige 1. klassinger, der også de flerspråklige har knekt lesekode før skolestart. Dette er helt i tråd med hjerneforskerne som forklarer resultatene med at flere av barna får et nettverk av koblinger som gjør læring lettere senere. Alle 1-3 åringer burde få tilbud om et pedagogisk tilrettelagt opplegg for sin aldersgruppe. Her har vi en unik mulighet for å utjevne forskjeller og gi barna en kickstart på livet.

Det er logisk, enkelt og nødvendig for å sikre barns rettigheter og løfte kvaliteten i barnehagen fra første dag.

Ta kontakt for ytterligere dokumentasjon og bistand til utvikling av veilederen.

Fra Fagrådet for barns tidlige utvikling ved Tonje Laurendz Bornø, styrer Nordberg Menighets barnehage,

Anne-Brith Tangenes, styrer Solund barnehage, Audrey Van der Meer, professor i nevropsykologi ved NTNU, Torunn Jakobsen Sæther, styrer Bogerudsletta barnehage og Rustad friluftsbarnhage, Heidi Aabrekk, spesialpedagog

Kontaktperson for fagrådet for barns tidlige utvikling:

Anne Brith Tangenes

Styrer Solund barnehage

Tlf: 97584571

Anne.brith.tangenes@solund.kommune.no